

TARTIŞMA

Cem SOMEL : Sayın Yücel Çağlar az önce slaytla tarım kesiminin sosyal bakımdan homojen olmadığını, katmanlaşmanın söz konusu olduğunu, içinde değişik gruplar olduğunu söyledi ve dolaylı olarak emperyalizmin ve halkta daha çokuluslu şirketlerin feci şekillerde bu katmanlarıyla bir kısmıyla ilişki kurmak suretiyle tarım kesiminde de farklı etkilerde bulduklarını ifade ettiler. Türkiye'nin içinde bulunduğu konumda, nezaketle meseleleri geçiştirecek vaziyette değil. Benim sorum sayın Faruk Yücel'e.

Türkiye'de Emek Platformu diye tüm Türkiye'deki bütün memur konfederasyonlarını, işçi konfederasyonlarını, bütün meslek örgütlerini, işçi emeklisi örgütlerini kapsayan bir örgüt var. Ama ne yazık ki bu örgütün toplantılarında ziraat odaları bir toplantı haricinde katılmamıştır. Benim sorum, niçin katılmadığını ve Türkiye Ziraat Odaları Birliğinin önümüzdeki günlerde Emek Platformuna karşı tutumunun ne olacağıdır. Teşekkür ederim.

Nüvit SOYLU : Değerli konuklar, ben ZMO'nun, TMMOB yönetim kurulu üyesi olarak görevliyim. Bu anlamda TMMOB'nin odalaşmış, örgütlenmiş 23 mühendislik mimarlık meslek disiplini çerçevesinde 60'tan fazla uzmanlıkla yaşamın her alanında küreselleşmenin etkilerini yaşadığını bir parça anlatmak niyetindeyim.

TMMOB, ZMO, işte anayasanın 135. Maddesi çerçevesinde kurulmuş bir anayasal kuruluş. Görevi var, sorumlulukları var, birtakım da yetkileri var. Her ne kadar 1980 Anayasası sonrasında bunları tırpanlamak şansı olmuşsa da, yine de bu asli görevlerini, bu sorumluluk anlayışında yapmak istiyor. Nasıl yapıyor? Kamu yararı, toplum yararı diyor, bu doğrultuda üye çıkarlarını, ulusal çıkarları korumak diyor ve bunları yaparak ekonomik ve sosyal refahı sağlamak diyor. O maddenin bu kısmını okuyorsunuz, altında bir yerlerde de bunlara karşı bir davranış gösterirse kapatılır diyor. Aslında ben onu okuyunca çok seviniyorum, çünkü demek ki böyle bir etkileme gücü de var. Ondan tedirgin olunup bu da bir madde olarak yer almış diye düşünüyorum.

Ancak tabii ki burada TMMOB ve üyeleri konusunda yapılmış araştırmalar var Politize olmuş bir mühendis, mimarlık örgütü konumuna geldiği bir dönemden de söz edildi. Şimdi tabii ki bu iki günlük küreselleşme, kapitalizm süreçlerinin getirdiği noktada varolan sonuç ve nedensellik ilişkilerinde toplum yararı, toplum çıkarları, halkın refahını düşünen bir yapının dışında herhangi bir yapı eğer ortada bulunmuyorsa, bu tür örgütler işte bu tür politize olmuş kimliklerle, bu toplumdaki soyutlanmanın bir aracı olarak da kullanılabilir.

Değerli konuklar, gerçekten biz hem kavramlar konusunda iki günlük tebliğler bunu gösterdi, bir ortaklaştırma noktasına gelmek zorundayız. Hem de bize biçilen misyonlarda ne yaptıklarımızı ya da bu şekilde neden adlandırıldığımızı o nedensellik ilişkilerinde doğru sonuçlara varmak zorundayız.

TMMOB, mühendislik, mimarlık alanının dışında ben ekonomide, sosyal hayatta, yani yapılabilecek hiçbir faaliyetin dışında kalmayan bir meslek alanının siyaseti vardır arkadaşlar. Olmaması da mümkün değildir. Ama bu siyaset kavramını da burada tartışmaya açmak gerekiyor. TMMOB, parti tabanına dayalı, partiye dayalı

siyaset yapmaz. TMMOB, meslek alanlarından yola çıkarak, toplum yararına, toplum için, toplumsal olguları ve sonuçlarını değerlendirip, buna göre siyasetini açıklar.

Küreselleşmenin getirdiği boyutlardan biri, daha önceden başlamış olmasına rağmen bu oluyor diye düşünüyorum. Bu sonuçları inceliyor. Ama bizim tabii ki örgütümüzde görev almış bazı kişilerin, bazı meslektaşlarımızın, yöneticilerimizin başka platformlarda da görev yapmış olması, buna bir araç oldu mu acaba diye de düşünmek istiyorum.

Arkadaşlar bakın, Barolar Birliği'nin de Küreselleşme ve Hukuk, Rekabetle ilgili Dedeman'da şimdi, iki günlük bir toplantısı var. Rekabet hukukunun, TMMOB ile sorunu konusunda bir tebliğ vardı, gidemedim. Şimdi de yürütme kurulumuz vardı, onun için dinlemenizi rica edeceğim. Çünkü yetişmeye çalışıyoruz, gerçekten buna 65 milyonda belki 500 bin, belki 500 kişi koşturuyor, diğeri hâlâ niye oturuyor diye de tartışmak lazım. Dün Oğuz Hocam, Rekabet Kurulu'nu ayrı tutarsak dedi. Şaşırdım, geldim hocam dedim nasıl ayrı tutuyorsunuz, Rekabet Kurulu böyle böyle bizim asgari ücretlerimize karıştı ve bunu yapamazsınız, rekabete aykırı dedi ve biz bunu şikayet edecek merci aradık. Anayasanın Türkiye Cumhuriyeti Hükümetinin üstünde görev yapıyorlar. Yer bulamadık bunları nereden değiştirebileceğiz diye, şimdi devamlı savunma yazıyoruz.

21. yüzyıl bilgi teknoloji çağı diye, bilim çağı diye adlandırıldı. Enformasyon çağı dendi, inovasyon çağı dendi, böyle bir yapılanma içerisinde mühendisliği ve mimarlığı soyutlayan, dışlayan bir yapının başarı şansının ne olacağını da düşünmek gerekiyor. Biz mühendisliğin konumunu, eğitimden, ben bu kadar içeriğinin bu noktalara geleceğini bilmediğim halde tebliğlerin, elimde bir eğitim raporu da var şu anda TMMOB'nin hazırladığı. Niteliği, etiği konusunda tabii ki, ne gibi Türkiye'nin her konuda yaşadığı yozlaşmaya koşut, yaşadığı erozyonu kabul ediyor ve bunlarla mücadele etmek çabasındayız. Ücretleri, onuru, işçilik düzeyinde hizmetleri, bunların hepsi var arkadaşlar. Bir de bu arada bir akreditasyon kavramı geldi. Mühendislik fakülteleri, kendilerini akredite edecekler, yoksa tanınırlıkları kaldırılacak, dünya ölçeğinde mühendislik fakültelerimizin. Bu tür birçok sıkıntıyı birarada yaşıyoruz. Ama bunlar yapılırken, mesela hiç bize sorulmadan hizmetlerin serbest dolaşımı diye bir karar imzalanıp gönderiliyor ve böyle bir kararla şimdi yabancı mühendis, mimar girişleri, -ben dördüncü yıldır görev yapıyorum bu kuruluştaki- geçen döneme nazaran herhalde yüzde 500 arttı. Gelen mühendisler Gana'dan, Tanzanya'dan, Hindistan, Pakistan'dan 100 dolarlık mühendisler ve bunun tepkisini verdiğimiz zaman, nitelikli işgücünün girişini engelleyemezsiniz diye bir tavırla karşılaşıyoruz.

En önemli olayımız, işte bu bilgi çağında, bilgisizlikle, üretimin, yatırımın, istihdamların yönlendirilmesi. Bu bilgisizliğin iki türlü sorunu oluyor. Bunlardan birisi alkış tutmak, birisi imza atmak. Başbakan yardımcısı konumunda bir şahıs, ne bileyim önüme bir dosya getirdiler, imzaladım diyebiliyor. Bir öbür tarafta da bütün bu olumsuzluklardan dolayı değil, doğrudan etkilenecek bir kesim, bu kararları çıkmasını motive edip bunları alkış tutuyor değerli arkadaşlar.

Dolayısıyla bu mühendislik hizmetlerinin Türkiye'deki özellikle ücretlerle getirildiği konumda yoksulluk sınırının altındaki ücretlerle verilemeyeceğinin bilinmesi gerekiyor. Ziraat mühendisleri özeline gelince, en çok mezun, en çok fakülte, en çok işsiz, en az ücret, en çok yüksek lisans diploması ve doktora almış eğitim olarak

bütün mühendislik fakülteleri doğrultusunda yapılan ortalamaları, standart sapmaları bile şaşırtacak düzeyde bir sonuç çıkıyor.

Bütün bunlar da şöyle kullanılabilir. İhtiyaçlar tabii ki buna göre plansız olan fakülte açılmaları. Biz bunlardan şikayet ediyoruz. Ama biz mühendisin her alanda, sadece ziraat mühendisliğinde değil, Türkiye’de üretim alanlarına bilginin sokulmayışının sonuçlarını da yaşadığımızı biliyoruz. Doğal olarak üretimi, yatırımı siz bilgiyle yönlendirmezseniz, bunu dışsal birtakım kaynaklar size yaptırım olarak uygular ve kendi mühendisimi, kendi paramla birlikte getiririm sonucuna varırsa, bunun sonucunda tabii ki siz mühendisler olarak bundan payınızı küreselleşme olarak, ülke boyutunda çok büyük çapta zararlı, telafisi mümkün olmayan sonuçlar boyutunda alabilirsiniz.

Üç tane de önerim olacak iki gün sonucunda. Ben bu sempozyum sonucunda çıkacak değerlendirmede, aslında korkuyorum yüksek sesle konuşmak yanlış. Yani bu enformasyon çağında, acaba saat farkını da kullanıp, buradan bu ülke çıkarları için bir doğru sonuç çıkar da, bunu acaba hemen orada bir komisyon kurulup IMF’nin bünyesinde, Dünya Bankası’nın bünyesinde nasıl bize bunu yaptırmama yaptırımları uygulatabilir diye, yarın bir niyet mektubu olarak gönderirler diye düşünüyorum. Ve ben kavramlar, literatür üzerinde ciddi boyutta durulması gerektiğine inanıyorum. Çünkü aynı şeyler anlaşılmıyor, algılanmıyor, üstelik kandırılıyor, bizim kullandığımız kavramları, başka amaçlar için kullanıyorlar.

Şimdi bir ulusal rapor diye çıktı. Biz o zaman TMMOB olarak da buna karşı çıktık, Emek Platformunun o kriz döneminde sözcülüğünü yapıyordu, karşı çıktık ve ondan sonra güçlü ekonomiye geçiş programı olarak bir değişime uğradı. O toplantıda sanıyorum Faruk Bey de vardı ve o toplantılar, yani bu platformlar yararlı, geliştirilecek, vahşi kapitalizmin sonuçlarına hepsi imza atmışlardır.

Şimdi niyet mektubu kavramını tartışmamız lazım. Taviz mektubu, neden niyet mektubu oluyor? Gelişmişlik kavramını tartışmamız lazım, gelişmiş ülke demek, bu yoksulluğu artıran ülke anlamına mı geliyor? Demokratikleşmeyi tartışmamız gerekiyor, siyaset ve siyasi parti düzleminde bunu tartışmamız gerekiyor. Kendi ülkemiz için tartışmamız gerekiyor. 50’den fazla tüzel kişilik kazanmış siyasi partisi olan bir ülkede, siyasallaşmanın boyutlarını ciddi irdelememiz gerekiyor. Kapitalizm ve küreselleşme Haşim Beye bunu sormak istedim, örtüşme ve ayrışma noktalarını ve kapitalizm kavramından hoşnutsuzluğun sonuçlarını. Kapitalizmimi küreselleşmenin bir fonksiyonu, küreselleşmeyi mi kapitalizmin bir fonksiyonu olarak düşünüyoruz, bunu ortaya koymamız gerekiyor diye düşünüyorum. Katılım ve örgütlülük kavramlarını düşünmemiz gerekiyor. Katılım adına, katılımcı yapılar yok oluyor. Kooperatifçilik öldürüldü arkadaşlar Türkiye’de, bu çok önemli. Rekabet diyoruz, serbestlik diyoruz, sayın Özkaya hocam da söyledi, gerçekten bunlar sınırlar koyuyor ve ulus ötesi yaptırımları ülkemize taşıyor ve biz bunları serbest rekabet kavramlarıyla algılıyoruz. Bu çerçevede anayasayı tartışmalıyız, sosyal devlet değişmesi ve değiştirilmesini kabul edilemez, sosyal devlet kavramının içinin boşaltılıp boşaltılmadığını tartışmak gerekiyor.

Bir de evet şeffaflık konusunda, gerçekten doğal gaz çok güzel bir örnektir, uluslararası anlaşmalar gizlidir deyip de, bu boyutta onu açıklayamayız diyorlarsa, yorum sizin diyorum teşekkür ediyorum size.

Aziz KONUKMAN: Yücel hoca, özü itibariyle çok doğru teşhisler yaptı, ufak tefek haksızlıkları bir yana bırakarak söylüyorum. Çok önemli bir şekilde önümüzdeki kongrelere de bence ışık tutacak çok ciddi çalışma alanları da belirlemiş oldu. Öneridir bu. Ama bu alanlarda sizin mutlaka birlikte çalışmanız lazım. Yani şöyle kötü bir alışkanlığımız var: Örneğin ben Gazi Üniversitesi İktisat Bölümünde tarım ekonomisi dersi veriyorum. Ziraat mühendisi öğretim üyesi arkadaşlarımız var, tarım dersi veren, onları tanımıyorum. Onlarla ortak bir çalışmamız yok. İşte böyle kongrelerde, tanışıyoruz. Hoş bir şey. Hepimizin ayrı web sayfaları, ayrı bağımsız örgütlerimiz var, derneklerimiz var, ama bir araya gelmemizi zorlaştırıyor. Bunun tipik bir örneğini, Sosyal Bilimler Derneği'nin kongresinde gördüm. Hakikaten dernek çok doğru söylüyor, orada tarım somut projeler düzeyinde oluşturulmuştur. Çok ciddi bir şeydir bu. Yani bir sosyal bilimler derneğinin böyle tarihi bir unutkanlığı yapma lüksü yoktur. Bu derneğin de üyesiyim ben, yani başkanı da çok yakın dostum, birlikte çalışıyoruz, ama bu bir doğru tespittir. Bundan hiç alınmamamız lazım, bu teşhislere katılmamız lazım.

Son bir şey daha söylüyorum. Her ne kadar toplumun her zamanki mütevazı tavrıyla, ben tarımın biraz kenarından dolaşayım dediyse de, bakın Yücel Hocanın referansında da yine onun çalışması vardır. Üzülerek söyleyeyim, tarımdaki o çalışmalar orada kaldı. Ondan sonra, yani Boratav'ın çalışmalarına eklenecek hiçbir şey olmadı. Özellikle iktisatçılar tarafından söylüyorum. Ama tarım alanında çalışan ziraatçıların çok önemli katkıları var. Bu çok önemli.

Ben ilk günkü konuşmalarımda umutsuzluğu umuda çevireyim isterken, bugün Faruk Beyi dinledikten sonra benim de umudum azalmaya başladı. Halbuki çok yakın tarihimize bakalım, Kurtuluş Savaşı öncesinde köylü bu durumdaydı. Köylü iyi bir eğitimden mi geçmişti. Cephede öldüler ve bu ulusal Kurtuluş Savaşı'nı verdiler. Niçin olmasın Faruk Bey? Yani bir sorun var. Ama hepimiz kötüyüz deyip, bu kötülüğe evet mi diyeceğiz? Yani bunun ölçüsünü siz yapın mesela. Köylü milletin efendisidir sözünden hareketle, evet biz efendisiyiz kardeşim, bu düzeni biz değiştireceğiz deyip, bir şeyler yapın. Yani siz çıkmazsanız ortaya, açık söylüyorum, arkadan gelecek olan güçler zayıf, bu ülkenin sosyolojisi böyle, maalesef böyle. Siz öncü olacaksınız Faruk Bey. Miting yapın, bir yürüyüş yapın, yanınızda da ben olacağım. Şahsen geleceğim, katılacağım söz veriyorum.

Gökhan GÜNAYDIN : Bence de kaybedecek zamanımız yok. Ve düşündüğümüzü net olarak söylemeliyiz. Tam bu noktadan hareket ederek, Yücel Hocanın söylediklerine ilişkin bir şey söylemek istiyorum. Ben, bu iki günlük izlemenin arkasından, Yücel Hoca'nın sempozyumu doğru değerlendirmediyimi düşünüyorum. Bu sempozyum, siyasetçiye dışlamıştır ancak siyaseti dışlamamıştır. İlk kez bir Sempozyumda söz siyasetçiye verilmemiş, son söz sektör temsilcilerine ve akademisyenlerine bırakılmıştır. Bununla birlikte, konu başlıklarının seçimi, konuşmacıların seçimi dikkatle incelendiğinde; tarımı köylülük – işçilik – sermaye ve kapitalizm boyutlarıyla ele almanın amaçlandığı görülecektir. Tüm bu sempozyum içerisinde yer alan konuşmacılar da, kendi düşünceleri doğrultusunda örtük – içerilmiş sınıf analizleri yapmışlardır, çünkü sempozyumun düzeni böyle kurgulanmıştır. Ancak elbette tüm konuşmacıların kendi biçemlerine karışma olanağımız yoktur, olmamalıdır da zaten...

Son olarak bir şey söyleyeyim. Ziraat Mühendisleri Odasının tarım sorununu siyasal olarak gördüğü ve sınıf analizi açısından bakılmasını önkoşul olarak gördüğünü ben konuşmamda belirttim. Bu yıl başladığımız ve üçüncüsünü çıkarttığımız Tarım politikaları Yayın Dizisi'nin ilk kitabında, sizin de referans verdiğiniz Korkut Hocamın tarımsal sınıf analizine yer verilmiş ve güncel yorumları yapılmıştır. Ancak bu yazılanların yanında, tarımda küçük mülkiyetin kapitalizme eklenmesi konusunda ortaya çıkan görüş ayrılıkları, bana göre halen ucu açık olarak durmaktadır. Bunları gündeme taşımaya çalışıyoruz, başka uğraşan var mı ? Bu kadar emek verilen ve iktisat – kamu yönetimi – ziraat mühendisi – kamu çalışanı birçok yurtsever aydınının bir araya geldiği Sempozyum, bana göre alanında dönüştürücü olacak kadar önemlidir, herkesin biryerlere savrulduğu ortamda Ziraat Mühendisleri ODASI sağlam ve aydınlatıcı tutumunu sürdürecektir.

FARUK YÜCEL: İki tane soru soruldu. Bir tanesi çok karamsar olma... Biz bunun iki .. yaptık. Bir tanesini sayın ... olan TİSK'in Genel Başkanı, İstanbul'dan Ankara'ya destek verdik ve .. Çalışma Bakanığıydı, sayın Bakanım, bizim yürüyüşümüzle ilgili Ben o zaman ... insiyatifin dışındaydım. İkinci ... katıldım yine, Esnaf Odalarıyla birlikte. Çanakkale'den başladık, Denizli, Çanakkale, Isparta, Burdur, Kastamonu mitinglerini yaptık, Ankara'da mitingi yaparken, İstanbul'da bir yürüyüş yapıldı. Esnaf ayağa kalktı, gidiyor geliyor, yarısı esnaf, yarısı ... peşinden sanayi ... kalktı. Ankara'da miting yapıldı. Mitinge geldim, iştirak ettik. Mitinge yine bir derin güç geldi, provoke ediliyor dendi, tam Samsun'da miting yapacağız ve orada da esnaf ... Ben arkadaşlarla bir daha toplantıya katıldım, birkaç yerde de yine birlikte oldum. Onlara dedim ki, sizin sabıkanız var, sizin temsilciniz Mecliste, Mecliste bu politikaları onlar eleştiriyor, siz o temsilcileriniz aleyhine hiç konuşmuyorsunuz, biz 68 senesinde zamanın Başbakanını İstanbul Teknik Üniversitesi mühendislik diplomasını elinden aldık. Siz oradaki milletvekilinizi ihraç etmiyorsunuz. Bir. İkincisi, Türkiye'ye tarımı öldürücü her türlü ithalat giriyor, tarım kesimini rahatsız eden hususlar gidiyor, bu hususta hiçbir tepkiniz yok, e ben işimi kaybetmeyeyim, gel beni destekle. Yani Emek Platformu'nun Türkiye'nin genel ekonomik ve sosyal konularında bir talebi yok ki. .. iş güvencesi ne olacak? Ben televizyonda da konuşuyorum. İşçiler kalkıyor diyor ki iş güvencesi ne olacak? İşveren de diyor ki, iş güvencesi çıkmamasın. Oturduğun toplantının yarısı bununla beraber geçiyor. Sen bugün pancar üreticisi daha parasını alamamış. Peki işçi kardeşim sen maaşını peşin alıyorsun dedin mi ki, Atatürk'ün İktisat Kongresi'nde Türk çiftçisinin parasını malı teslim ettiğinde vereceksin, bunu verirsen Türk çiftçisi efendidir diye söyledim. Sen kalkıp da diyor musun ki, pancar üreticisi parasını almadan, ben de paramı almam, bu fabrikayı çalıştırmam. Yahut dışarıdan gelen ürünü, hastalıklı ürünü, mikroplu ürünü, üç gemiyi birden limandan boşaltırken, emekçi kardeşim diyor musun ki, bu hastalık saçar, Samsun'u bit sardı. Yani buğday biti de değil, ne biti olduğu belli değil. Bu gemiyi ben burada boşaltmıyorum diyebildin mi ki, çiftçi senin için kalsın yürüsün.

Şimdi üç tane sendika kurulmuş memurda. Her parti bir sendika kurmuş. Ben bunlarla nasıl birlikte olayım. Gideyim de çiftçiye nasıl söyleyeyim ki gel kardeşim bunların bir mitingi var, bunlara destek verelim. O bakımdan bunlar kendilerine çeki düzen verinceye kadar, bunlar kendi meslekleriyle ilgili değil de, toplumun menfaatine karar verinceye kadar bunlara katılmama kararı aldım. Ben şimdi altılı sivil insiyatifdeyim, oradan da çekileceğim. Çünkü dün bir toplantı yaptık, gördük, adam yedi milyar dolara al, ama bana 15 trilyon lira ver, ben bunun içerisindeyim diyor. Ben onlarla nasıl beraber olayım? Yani o sizin dediğiniz Emek Platformu

içerisinde benim birlikte olduğum bu arkadaşlarım da var. Onun için hepinize saygılar sunuyorum. Ben tek başıma ne kadar yürüyebilirim o kadar yürüyeceğim.

PROF. TAYFUN ÖZKAYA

Sayın Başkan teşekkür ederim, şimdi sayın Yücel Çağlar'ın bu toplantının sonunda ne yapılması gerektiği konusundaki görüşüne katılıyorum. Yani bu belki iyi ortaya çıkmadı, bunu başka bir workshop gibi, daha tartışmalı herkesin katılacağı şeylerle, bir eylem planına dönüştürebilirdik. Buna katılıyorum. Ama sayın Gökhan Günaydın arkadaşımın dediği gibi, illa da her yerde sınıf kelimesinin geçmesi gerekmiyor. Gerçekten örtük olarak bunun bütün bildirilerde olduğu kanısındayım. Bir de bana ismimi söylemeden bir eleştiride bulundu. Verimlilikle ilgili olmadığım tarzında bir eleştiri getirdi. Bunda herhalde yanılmıyorum, beni kastetti. Şimdi şu var: Bakın Dünya Bankası, IMF Türkiye'ye doğrudan gelir desteği diye bir programla geliyor. Bunun amacı Türkiye'deki tarımsal üretimi yok etmek ve ithalatı bunun yerine ikame etmek. Bunu biliyoruz. Bu bütün Türkiye'de bu üreticilere karşı savaş açma bir bakıma. Şimdi bunu Türkiye'de gündeme getirenler, ne söylüyorlar? İşte verim konusunu getiriyorlar. Mesela diyorlar ki, işte Türkiye'de verimler çok düşüktür. Yani sürekli bu argümanları getiriyorlar. Ben verim konusuna takılmamak gerektiğini söylerken, bu argümanlara cevap vermek istedim bildirimde. Mesela ABD'nin pamuk verimi, Türkiye'nin yüzde 61'i. Ayçiçeğinde yine aynı şekilde düşük. Ama tabii ki, bu tek başına dekara verim her şeyi çözmez, verimlilik önemlidir, emek verimliliği, girdi verimliliği önemlidir. Girdi başına düşen, sayın Yücel Çağlar da bunu daha önce söylemişti bildirisinde iki hafta evvel. Ama, yani bu argüman çok söyleniyor. Bu nedenle problem değildir. Dekara düşük verimle de veya hayvan başına düşük verimle de, kârlı bir üretim yapılabilir. Bu Türkiye'de bazı ürünlerde düşük verim almamız hiçbir zaman için bizim bunları terketmemiz için bir gerekçe, bir argüman olamaz. Bunu söylemek istedim. Yoksa kesinlikle tabii ki Türkiye'de verimlilikle bir problemim olmadı veya verimlilik konusunun önemsiz olduğu şeklinde bir şey söylemedim. Ama şunu da söylemek istiyorum: Eğer biz sürekli yüksek girdilerle, özellikle kimyasal gübre, ilaç, hormon vs. bir tarıma angaje olursak ki, buna endüstriyel tarım diyoruz, o zaman bu endüstriyel tarım esasında eşittir kapitalizmdir. Çünkü çiftçi çok gübre, çok hormon kullanırsa, işte tohumunu kendi üretmeden veya Türkiye'nin üretmeyeceği bir tohum şeklinde hibrit veya işte başka şekillerde bunları almaya devam ederse ve ürününü de işleyerek sürekli şey yaparsa, FAO'nun istatistikleri vardır. Dünya ölçüsünde tüketicinin ödediğini paranın sadece yüzde 20'si geçer çiftçinin eline. Gerisini ya öncesinde girdi satıcısına ya da sonrasında işleyiciye teslim eder. Şimdi endüstriyel tarımı, problem ediyorum ben. Gerçekten problem ediyorum. Endüstriyel tarım, eşittir kapitalizmdir ve bütün büyük çok uluslu firmalar tarımcıyı, üreticiyi, köylüyü endüstriyel tarıma onu iterek mahkum hale getirirler. Eğer biz bu açıdan bir problemimiz olmazsa, o zaman bu işin içinden çıkamayız. Yani Türkiye'de bile şu anda mesela pamukta, bunun denemeleri yapılıyor, bu kesinlikle çiftçi bazında hatta, hiç ilaç kullanmadan pamuk üretme imkanı vardır. Eğer biz bunları uygulamazda, daha çok gübre, daha çok hormon kullanarak üretim yapmaya devam edersek, o zaman işte bu çokuluslu firmaların tuzağına düşmüş oluruz. Söylemek istediğim şey buydu.

BAŞKAN GÜROL ERGİN: ZMO Yönetim Kurulu, Türk tarımının sınıfsal yönünü çok kesin olarak hep dikkate almıştır, bundan sonra da hep dikkate alacaktır. Bizim için bu konu son derece önemlidir. Hepinizden özür dilerim, ama başta Doç. Çağlar'dan

kaba politik çizgi havası verecek hiçbir konuşmada bizim ağızımızdan hiç çıkmadı, bundan sonra da çıkmayacak, onu da söylemek istiyorum.

ÇAĞLAR: Benim konuşmamdan sonra sayın Başkanın konuşmasına üzümüştüm, şimdi bir daha üzüldüm. Şundan dolayı üzüldüm: Kaba konuşma .. sayın Başkan. Yani herhangi kaba politika yapıyor demedim. Ama şunu söylemek istedim: Sayın Konukman'ın söylediği şekilde haksızlık yaptığım durumlar olabilir. Ona özür dilerim. Ama ciddi bir bakış açısı sorunu olduğunu anlatmak istedim. Sadece yapmaya çalıştığım bu.

Benim dediklerim meselesine gelince, onu biz bir şekilde hallederiz, ama ikisinin farklı olaylar olduğunu ve her aklınıza geldiği yerde de birinin yerini diğeri kullanmaması gerektiğini de artık öğrenelim. İstirhamım bu, bu kadar basit. Teşekkür ederim. Ayrıca bunu düzenlediğiniz için, ama şunu da samimi olarak söylemek istiyorum, bu değerlendirme oturumu benim için çok önemli. Yani bir bildiri vermekten çok daha fazla sorumluluk isteyen bir iş. Bunun için de teşekkür ediyorum.